

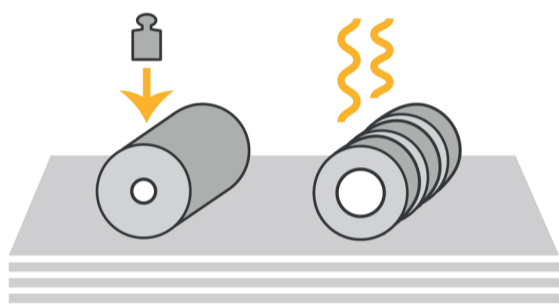
Interesanti fakti, ko vienmēr esi vēlējies uzzināt par ceļa veltni

Veltnis: vīriešu dzimtes 2. deklinācijas lietvārds. Rotējošs cilindrveida priekšmets, kura garums ir lielāks par diametru, piemēram, gludināšanai, līdzināšanai, arī uztīšanai; ierīce, iekārta u. tml., kurā darbīgā daļa ir šāda detaļa vai elements. (AVOTS: www.tezaurs.lv)

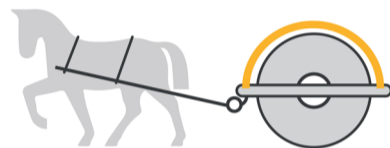
CEĻA VELTNIS

Ceļa veltni izmanto augsnes, grants, betona vai asfalta blīvēšanai ceļu un pamatu būvniecībā. Līdzīgus veltnus izmanto arī lauksaimniecībā.

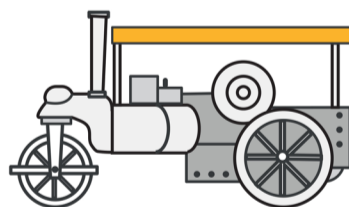
Ceļa veltnis izmanto **svaru**, lai saspiestu velmējamo virsmu, vai izmanto **vibrāciju**.

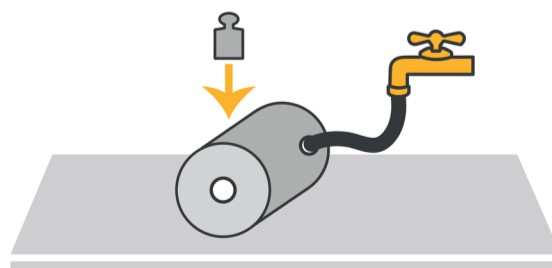
Pirmos ceļa veltnus vilka zirgi un, iespējams, tie bija aizgūti no lauksaimniecības darbarīkiem. 19. gs. zirgus nomainīja ar tvaiku darbināmi veltni, bet 20. gs. jau ar iekšdedzes dzinēju darbināmi veltni.

Daži ceļu būves uzņēmumi ASV izmantoja **tvaika veltnus** līdz 1950. gadiem, bet Anglijā pat līdz 70. gadu sākumam.

Latvijas Ceļu muzejā apskatāms aptuveni **100 gadus vecs** Anglijā ražotais *Marshall* tvaika veltnis. Šoseju un zemes ceļu departamenta ceļinieki to iegādājās 1924. gadā.

Pirmsākumos, lai veltni padarītu smagāku, **to pildīja ar ūdeni**. Mūsdienās tas vairs nav nepieciešams un ūdeni izmanto kā dzesēšanas šķidrumu, lai asfalts neliptu pie cilindra.

DĪZEĻDEGVIELA

Gandrīz visi mūsdienās izmantotie ceļa veltni tiek darbināti ar **dīzeļdegvielu**.

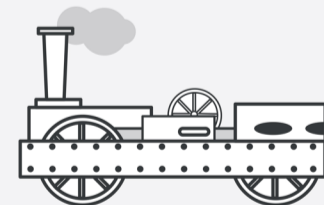
Mūsdienu ceļa veltni **sver** no 1 līdz pat 20 tonnām. 20 tonnas ir vidēji 3 ziloņu svars.

Ceļa veltna **ātrums**, veicot darbus, ir no 5 līdz 10 km/h.

Tandēma veltna radītais **spiediens** uz zemi ir aptuveni 10 līdz 17 kg/cm².

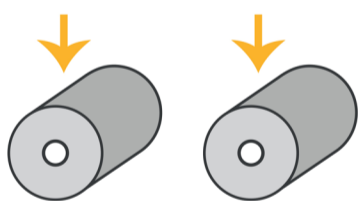

Vecāko ar tvaiku darbināmo veltni sauc par *steam dinosaur* jeb tvaika dinozauru.

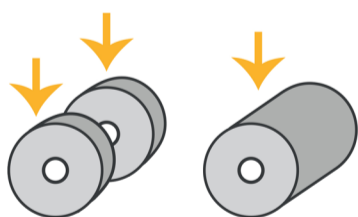

Pirmos veiksmīgi darbojošos mehāniskos ceļa veltnus izgatavoja Francijā un Anglijā 19. gs. Šīs iekārtas varēja svērt pat 30 tonnas.

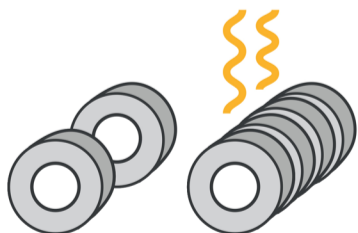
VELTŅIEM IR VAIRĀKI VEIDI:

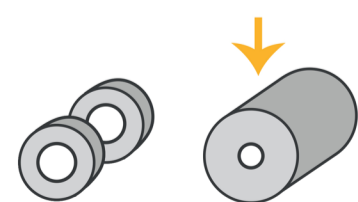
Tandēma

Trisvalču

Pneimoriteņu

Kombinētais